

WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2019/2020

HISTORIA

KURATORIUM OŚWIATY
w Katowicach

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 12 stron (zadania 1-20).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D.
6. **Zadania np. z luką, na dobieranie, typu – prawda/fałsz, wymagające uzupełnienia podpisu** lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

KOD UCZNIĄ

--	--	--	--

Stopień: szkolny

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	2	1	4	3	3	5	4	3	5	4	2	3	4	4	2	3	3	1	3	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																					

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego stopnia: 51

Podpisy członków komisji:

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –

Zadanie 1. (1p.)

Do podanych poniżej dat dopisz cyfrą rzymską odpowiadający im wiek.

	Data	Wiek
A	1505	
B	753r. p.n.e.	
C	1025	
D	31r. p.n.e.	

Zadanie 2. (2p.)

Na podstawie zamieszczonej ilustracji oraz wiedzy własnej podaj przykłady dwóch zmian w zajęciach człowieka i społeczności, jakie nastąpiły w wyniku rewolucji neolitycznej.

polityka.pl (dostęp: 28.09.2019r.).

-
-

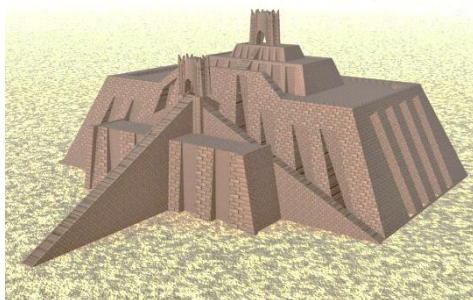
Zadanie 3. (1p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Bitwa pod Maratonem	
B	Założenie starożytnego Rzymu	
C	Bitwa pod Issos	
D	Początek panowania Oktawiana Augusta	

Zadanie 4. (4p.)

Na podstawie ilustracji i wiedzy własnej wpisz w wykropkowane miejsca nazwy kultur. Odpowiedzi wybierz spośród przykładów znajdujących się pod źródłami. Jedna z nazw nie pasuje do żadnej z ilustracji.

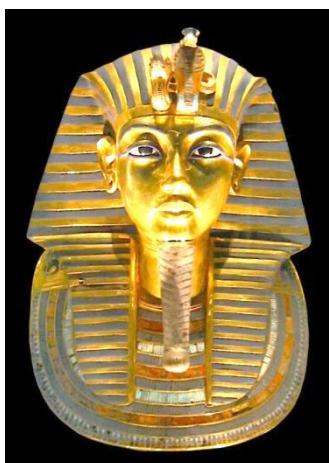
wikipedia.pl (dostęp: 21.09.2019r.).

A.

en.wikipedia.org (dostęp: 21.09.2019r.).

B.

wikipedia.pl (dostęp: 21.09.2019r.).

C.

epodreczniki.pl (dostęp: 21.09.2019r.).

D.

- kultura rzymska,
- kultura egipska,
- kultura hebrajska,
- kultura Mezopotamii,
- kultura grecka.

Zadanie 5. (3p.)

W wykropkowane miejsca w tabelce wpisz nazwy opisanych obok pojęć.

	Opis pojęcia	Pojęcie
A	<i>Kolegialny organ władzy w starożytnych Atenach. Zbierał się kilka razy w miesiącu i zajmował najważniejszymi sprawami polis. Każdy obywatel płci męskiej mógł w nim uczestniczyć.</i>	
B	<i>Mieszkańcy Aten, którzy byli cudzoziemcami. Zajmowali się głównie rzemiosłem i handlem. Płacili podatki, jednak nie mieli żadnych praw politycznych. W poł. V w. p.n.e było ich w Atenach około 40 tysięcy.</i>	
C	<i>Najważniejsi i najwyżsi urzędnicy republiki rzymskiej. Wybierani byli przez komicja centurialne, zawsze w liczbie dwóch, a ich kadencja trwała jeden rok. Przysługiwała im asysta 12 liktorów.</i>	

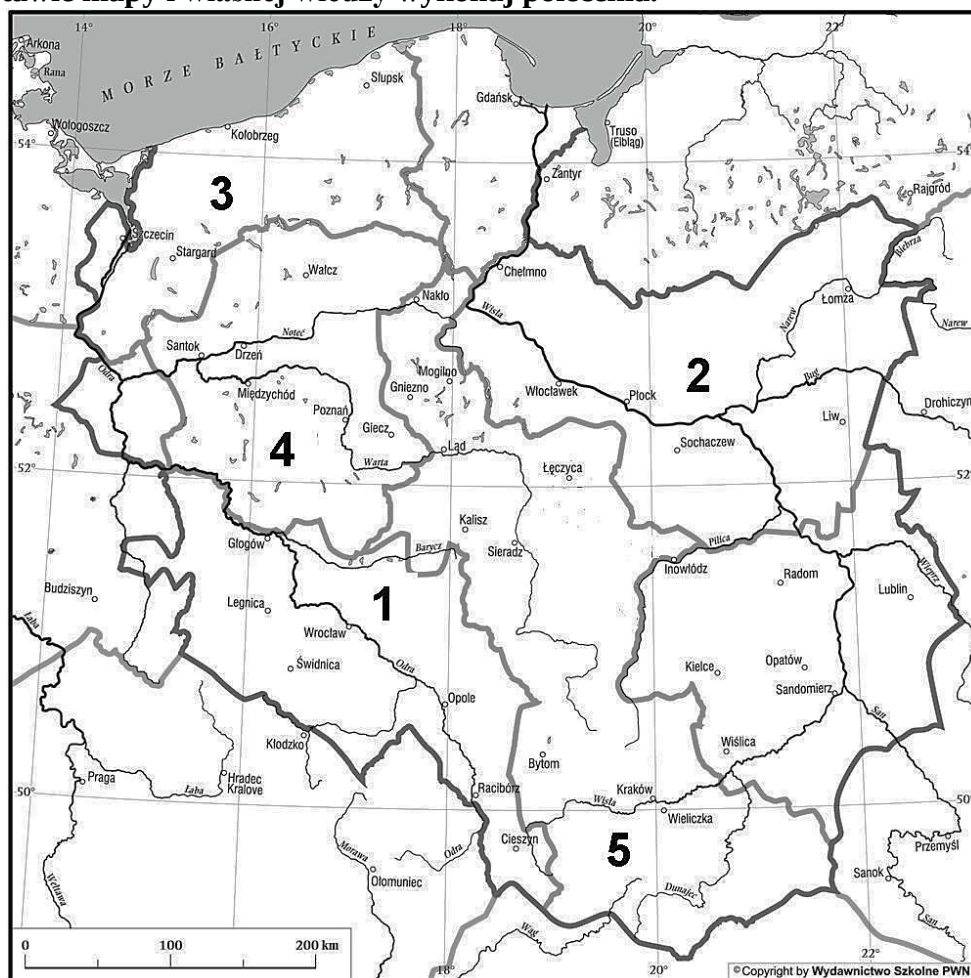
Zadanie 6. (3p.)

Na podstawie opisów rozpoznaj słynnych Greków żyjących w starożytności. Postacie wpisz w wykropkowane miejsca w tabelce.

	Opis postaci	Postać
A	<i>Żył w II poł. IV w. p.n.e. Był synem króla Filipa II. Podbił Egipt i Persję. Po jego śmierci imperium, które stworzył rozpadło się na kilka niezależnych państw.</i>	
B	<i>Jest autorem sentencji: „Po pierwsze nie szkodzić”, którą kierował do lekarzy. Zajmował się medycyną i badaniem przyczyn chorób. Przestrzegał przed nadużywaniem lekarstw.</i>	
C	<i>Grecki pieśniarz wędrowny. Uważany za ojca poezji epickiej oraz twórcę Iliady i Odysei. Nie zachowały się żadne wiarygodne wiadomości o jego życiu.</i>	

Zadanie 7. (5p.)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

bnd.ibe.edu.pl (dostęp: 13.10.2019r.).

- A. Podaj datę roczną, którą uważa się za początek rozbicia dzielnicowego:
- B. Podaj imię księcia, który otrzymał w dziedziczne władanie Wielkopolskę
.....
- C. Napisz numer, którym na mapie oznaczono dzielnicę senioralną:
- D. Jaką funkcję pełnił Władysław Wygnaniec w pierwszych latach rozbicia
dzielnicowego i którą z dzielnic otrzymał w dziedziczne władanie? Podaj jej nazwę
i numer z mapy:

Pełniona funkcja-

Nazwa dzielnicy -, Numer na mapie :

Zadanie 8. (4p.)

W poniższym tekście źródłowym zastąpiono niektóre informacje literami: A, B, C, D. Po zapoznaniu się z tekstem wpisz je w wykropkowane miejsca pod źródłem.

W roku zaś Pańskim [A] chan Tatarów Batu wraz ze swymi wojskami [...], ludu srogiego i niezliczonego, przeszedł przez Ruś, chciał wkroczyć na [B]. Lecz zanim dotarł do granic [...], część swego wojska skierował przeciw Polsce. W Popielec spustoszyli oni miasto i ziemię sandomierską, nie oszczędzając ani płci, ani wieku. Potem przez Wiślicę przeszli do Krakowa, szerząc spustoszenie. [...] I tak [...] część wojska Tatarów, pustosząc kolejno Sieradz, Łęczycę i Kujawy, przysła aż na Śląsk. [C], syn Henryka Brodatego, książę Śląska, Krakowa i Wielkopolski, potężnie zabiega im drogę z wieloma tysiącami zbrojnych na polu zamkowym w [D] i odważnie walczy z nimi, pokładając nadzieję i ufność w pomocy Boga. Lecz zrzędzeniem Boga, który niekiedy z powodu zbrodni zezwala na biczowanie swoich, wspomniany szlachetny książę [...], straciwszy wiele tysięcy ludzi, sam poległ zabity.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w źródłach nie tylko pisanych. Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004, s.19.

[A] - Data roczna opisanego najazdu Tatarów na Polskę -

[B] - Nazwa państwa sąsiadującego z Polską, na które kierowali swoje główne uderzenie Tatarzy -

[C] - Imię i przydomek księcia śląskiego, który poległ w bitwie z Tatarami -

.....

[D] - Miejsce wspomnianej w tekście bitwy, w której poległ śląski książę -

Zadanie 9. (3p.)

W XIV i XV w. Polska tworzyła unie personalne z innymi państwami. Uzupełnij poniższą tabelkę, wpisując brakujące informacje dotyczące nazwy państwa lub władcy.

	Wiek zawarcia unii	Państwo, z którym Polska zawarła unię	Imię i przydomek władcy tworzącego unię
A	XIII/XIV		Wacław II
B	XIV	Węgry	
C	XV		Władysław Warneńczyk

Zadanie 10. (5p.)

Na podstawie tekstu źródłowego i wiedzy własnej wykonaj poniższe polecenia.

Dokument lokacyjny dla wsi Radlina z 1291 r.

Przeto my, komes Jan [...] razem z bratem naszym Wojciechem chcemy, aby do każdego ze współczesnych i przyszłych patrzących na tę kartę, doszła wiadomość, że dziedzictwo nasze Radlino powszechnie znane, Marcinowi zwanemu ze Staniewa [...] oddaliśmy w celu lokacji na prawie niemieckim [...] tym układem i kształtem, iż mieszkańcy przyrzeczonej wsi przez poszczególne lata z każdego łanu małego w dzień św. Marcina płacić będą obowiązani 2 miary pszenicy, 2 miary żyta, 6 miar owsa [...] wiardunek srebra będącego w obiegu i ten czynsz znosić będą obowiązani na nasz dwór bliższy. Aby ci uprawiający przyrzeczoną wioskę mogli wypłacić to wszystko, otrzymają 9 lat wolnych od wszelkich danin i opłat. Wspomniany Marcin zaś, sołtys i jego dziedzice z tytułu lokacji siódmy łan [...] swobodnie będą posiadali. [...], trzeci denar z każdej sprawy sądzonej. Daliśmy także [...] wspomnianemu Marcinowi [...] moc wystawiania młynów ile tylko będą mogli w dziedzictwie; karcznię, jatkę, sadzawkę [...] będą mieć dla siebie i sukna także będą mogli sprzedawać. Dajemy Marcinowi sołtysowi i jego potomstwu moc sążenia: ucięcia głowy i obcięcia członków co do tych, którzy zawinili we wsi wspomnianej [...] [...] mniejszą kartę powagą naszej pieczęci potwierdziliśmy.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004, s.178.

A. Podaj imiona wystawców oraz imię odbiorcy aktu lokacyjnego wsi Radlino:

Wystawca dokumentu:

Odbiorca dokumentu:

B. Napisz wszystkie zobowiązania i prawa chłopów lokowanej wsi Radlino, które zostały podane w tekście.

Zobowiązania:

.....

.....

Prawa:

.....

C. Napisz jeden podany w tekście przywilej, jaki otrzymali odbiorcy dokumentu

lokacyjnego:

.....

.....

Zadanie 11. (4p.)

Na podstawie lektury *Władysław Jagiełło - litewski niedźwiedź na tronie* M. Balcerkiwicza napisz, które ze zdań w tabelce zawierają informację prawdziwą, a które fałszywą. W wy kropkowanym miejscu wpisz słowo prawda lub fałsz.

		Prawda/Fałsz
A	Władysław Jagiełło rywalizował o władzę na Litwie ze swoim stryjem Kiejstutem.	
B	Na początku panowania w państwie Jagiełły jego poddanymi byli przede wszystkim prawosławni Rusini.	
C	Władysław Jagiełło otrzymał od husytów propozycję objęcia tronu czeskiego.	
D	Czwartą i za razem ostatnią żoną Jagiełły była Anna Cylejska, która dała Jagielle męskich potomków.	

Zadanie 12. (2p.)

Na podstawie lektury *Władysław Jagiełło - litewski niedźwiedź na tronie* M. Balcerkiwicza oraz wiedzy własnej napisz, kto był władcą państwa, którego mieszkańców autor artykułu określił mianem „schizmatyków” i dlaczego z ich rąk Jagiełło nie zdecydował się przyjąć chrztu.

A. Imię i przydomek władcy -

B. Uzasadnienie odmowy przyjęcia chrztu -

.....

.....

Zadanie 13. (3p.)

Wymień dokonania/reformy wewnętrzne przeprowadzone przez Kazimierza Wielkiego, które miały doprowadzić do wzmocnienia państwa polskiego w XIV w. Podaj po jednym przykładzie w każdej z podanych w tabeli dziedzin.

	Dziedzina	Przykład dokonań/reformy
A	Gospodarka	
B	Kultura	
C	Obronność kraju	

Zadanie 14. (4p.)

Do podanych wydarzeń dopisz daty roczne, w których miały miejsce oraz imię i przydomek/nazwisko rodowe władcy, który wtedy panował w Polsce.

	Wydarzenie	Data wydarzenia	Imię i przydomek/nazwisko rodowe polskiego króla
A	Zdobycie przez Turków Konstantynopola.		
B	Ogłoszenie 95 tez przez Marcina Lutra w Wittenberdze.		

Zadanie 15. (4p.)

Na podstawie lektury *Polski złoty XVI wiek*, Rafała Jaworskiego, napisz, czy zdania w tabeli zawierają informacje prawdziwe, czy też fałszywe. W odpowiednich miejscach wpisz: prawda lub fałsz.

		Prawda/Fałsz
A	W Królestwie Polskim tron od czasów Władysława Jagiełły pozostawał elekcyjny.	
B	W szesnastowiecznej Polsce najliczniejszą część społeczeństwa stanowili chłopci.	
C	Zygmunt Stary przebywał na dworze swojego brata w Wiedniu, gdzie poznał wielu artystów doby renesansu.	
D	Stan szlachecki w XVI-wiecznej Polsce był zróżnicowany pod względem majątkowym.	

Zadanie 16. (2p.)

Na podstawie lektury *Polski złoty XVI wiek*, Rafała Jaworskiego, podaj dwa nazwiska renesansowych włoskich artystów, którzy tworzyli swoje dzieła na ziemiach polskich.

A.

B.

Zadanie 17. (3p.)

Na podstawie tekstu źródłowego oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Uchwała konfederacji warszawskiej

*[...] w Rzeczypospolitej naszej jest (różność w sprawie religii chrześcijańskiej), zabiegając temu, **aby się z tej przyczyny między ludźmi (bunt) jaka szkodliwa nie wszczęła, którą po inszych królestwach jasnie widzimy**, obiecujemy to sobie wspólnie (za nas i potomków naszych na wieczne czasy pod obowiązkiem przysięgi, uczciwością, honorem i sumieniem naszym), iż którzy jesteśmy (różniący się w religii chrześcijańskiej) pokój między sobą zachować, a dla różnej wiary i odmiany w Kościele krwie nie przelewać, ani (karać konfiskatą dóbr), pocziwością (więzieniami i wygnaniem) i zwierzchności żadnej ani urzędową do takowego(postępowania) żadnym sposobem nie pomagać; i owszem, gdzieby ją kto przelewać chciał, (z tej przyczyny) zastawić się o to wszyscy będziemy powinni, choćby też za pretekstem dekretu, albo za postępkim jakim sądowym, kto to czynić chciał.*

Wszakże przez tę konfederację naszą zwierzchności żadnej panów nad poddanymi ich, tak panów duchownych jako i świeckich nie (kasujemy) i posłuszeństwa żadnego poddanych przeciwko panom ich nie psujemy.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach nie tylko pisanych, Starożytność i średniowiecze*, Toruń 2004, s.192.

- A. Podaj datę roczną wydania powyższego dokumentu -
- B. Wymień jedno postanowienie zawarte w tekście, które odnosiło się do traktowania innowierców w Rzeczypospolitej:

.....

.....

- C. Podaj jeden przykład wydarzenia, które miało miejsce w innych krajach Europy, a odnosi się do podkreślonego fragmentu w tekście.

.....

.....

Zadanie 18. (3p.)

Na podstawie źródeł oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Źródło A

dzieje.pl (dostęp: 28.09.2019r.).

Źródło B

wlaczpolske.pl (dostęp:21.09.2019r.).

- A. Podaj datę roczną wydarzenia przedstawionego w źródle A -
- B. Wskaż, czy źródło B obrazuje zmiany terytorialne, które zaszły w wyniku pokoju krakowskiego, do którego nawiązuje obraz w źródle A. Swoją odpowiedź uzasadnij, odnosząc się do obrazu i mapy.

Wybierz odpowiedź: TAK NIE

Uzasadnienie:

.....

.....

Zadanie 19. (1p.)

Uporządkuj chronologicznie podane w tabeli wydarzenia. Wpisz w tabeli cyfrę 1 – obok chronologicznie pierwszego wydarzenia, 2 – drugiego, 3 – trzeciego, zaś 4 – czwartego.

	Wydarzenie	Cyfra
A	Unia w Krewie	
B	Spór o inwestyturę między papieżem a cesarstwem	
C	Panowanie Karola Wielkiego	
D	Wyprawa Krzysztofa Kolumba do Indii	

Zadanie 20. (3p.)

Ilustracje przedstawiają przykłady budowli z różnych epok. Wpisz obok każdej ilustracji nazwę stylu architektonicznego, w którym została wykonana.

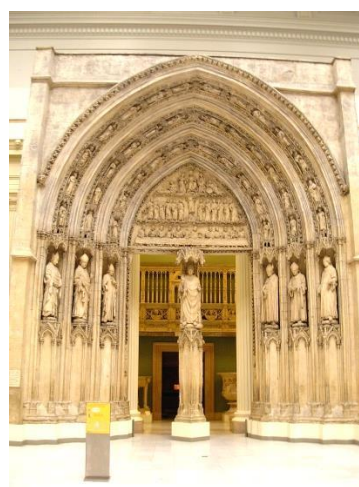

wikipedia.pl (dostęp:28.09.2019r.) **A.** Styl -

wikipedia.pl (dostęp:28.09.2019r.).

B. Styl -

wikipedia.pl (dostęp:28.09.2019r.).

C. Styl -

Brudnopis